

BOSNA I HERCEGOVINA  
REPUBLIKA SRPSKA  
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE  
Broj: 12 0 U 009126 24 Uvp  
Banjaluka, 07.11.2024. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sudija Strahinje Ćurkovića predsjednika vijeća, Edine Ćupeljić i Svjetlane Knežević članova vijeća, uz učešće zapisničara Nataše Božić, u upravnom sporu po tužbi D.J. iz B. (u daljem tekstu: tužilac) protiv rješenja broj [...] od 09.03.2022. godine tuženog Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite Republike Srpske, u predmetu utvrđivanja svojstva ratnog vojnog invalida i prava na ličnu invalidninu, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 U 009126 22 U od 27.12.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dan 07.11.2024. godine, donio je

## PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 U 009126 22 U od 27.12.2023. godine se preinačava, tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

## Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je tužba podnesena protiv uvodno označenog osporenog akta, kojim se mijenja rješenje prvostepenog organa broj [...] od 14.09.2018. godine tako što se u stavu 1. dispozitiva zahtjev tužioca za priznavanje statusa i prava ratnog vojnog invalida (RVI) odbija kao neosnovan, a u stavu 2. dispozitiva odbija se žalba tužioca kao neosnovana. Tim prvostepenim rješenjem usvaja se zahtjev tužioca i rješava tako da mu se utvrđuje status RVI X kategorije sa 20% invaliditeta po osnovu oboljenja nastalog u vezi sa vršenjem vojne dužnosti u Vojsci RS, sa pravom na ličnu invalidninu u pripadajućem procentu počev od 01.11.2014. godine pa sve dok postoje zakonom propisani uslovi.

Odbijanje tužbe obrazloženo je razlozima suda da je imajući u vidu utvrđeni procenat vojnog invaliditeta tuženi pravilno osporenim aktom, a povodom žalbe tužioca izmijenio prvostepeno rješenje te odbio zahtjev tužioca jer nije bilo mogućnosti da mu se na osnovu invaliditeta od 20% po osnovu oboljenja, utvrdi status RVI i pravo na ličnu invalidninu. To proizlazi iz odredbe člana 4. stav 1. Zakona o pravima boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca odbrambeno otadžbinskog rata Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ broj 55/07 – prečišćeni tekst, 59/08 i 118/09) koji je bio na snazi u vrijeme podnošenja zahtjeva tužioca kao i odredbe člana 5. stav 1. Zakona o pravima boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca odbrambeno otadžbinskog rata Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ broj 134/11, 9/12 i 40/12, u daljem tekstu: Zakon o pravima boraca), koji je bio na snazi u vrijeme donošenja prvostepenog rješenja, po kojima je RVI lice koje je pod ratnim okolnostima zadobilo bolest zbog koje je nastupio vojni invaliditet od najmanje 40% što nije slučaj kod tužioca. Izmjena rješenja na štetu stranke predviđena je u odredbi člana 229. stav 2.

Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 13/02-66/18, u daljem tekstu: ZOUP) i u vezi sa članom 248. stav 2. ZOUP iz razloga što je prvostepenim rješenjem očigledno povrijeđeno materijalno pravo.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude tužilac pobija zakonitost iste iz razloga propisanih u odredbi člana 35. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS). Navodi da su u ovoj upravnoj stvari i ranije donesene presude i to presuda broj 12 0 U 008691 21 U od 10.02.2022. godine kojom je njegova tužba uvažena a presudom broj 12 0 U 009126 22 U od 22.12.2023. godine je ponovo uvažena njegova tužba i poništen akt tuženog, jer nije postupljeno u izvršenju i uputama suda datim u toj ranijoj presudi. Razloge osporenog akta u cijelosti osporava, posebno tvrdnju tuženog da njegovo oboljenje potiče iz ranijeg perioda, jer se zanemaruje da je Vojna komisija izvršila pregled svakog pojedinca pri regrutovanju i slanju na odsluženje vojnog roka, a da pri tom nijedna strana nije naložila da se formira posebna komisija ili da se pribavi nalaz i mišljenje specijalizovane medicinske institucije koja bi mogla pobiti prethodna mišljenja o uzrocima nastanka i stepenu oboljenja tužioca. Njegovo zdravstveno stanje cijenila samo komisija tuženog koja ga nikada nije ni pregledala osim što je samo obavila razgovor, što se ne može prihvatiti. Zbog svega navedenog predlaže da se zahtjev uvaži, poništi osporeni akt i pobijana presuda i da se donese meritorno odluka da mu se utvrdi status RVI sa procentom invalidnosti od 80%.

Tuženi u odgovoru na zahtjev osporava njegove navode i smatra da u istom nisu navedene nikakve nove činjenice i dokazi koji bi uticali na drugačije rješenje ove upravne stvari. Zbog toga predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu, kao i cjelokupne spise upravnog spora i predmetne upravne stvari, saglasno odredbi člana 39. ZUS, odlučeno je kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Osporeni akt donesen je u izvršenju ranije presude nižestepenog suda 12 0 U 008691 21 U od 10.02.2022. godine, kojom je uvažena tužba i poništen ranije doneseni osporeni akt od 09.07.2021. godine. Tim osporenim aktom je poništeno prvostepeno rješenje broj [...] od 14.09.2018. godine i odbijen zahtjev tužioca za utvrđivanje statusa RVI, a odbijena je i žalba tužioca izjavljena na to prvostepeno rješenje. Nižestepeni sud je cijenio da je tuženi zanemario odredbu člana 229. stav 2. ZOUP kojom je propisano da se povodom žalbe prvostepeno rješenje može izmijeniti na štetu žalioca iz razloga predviđenih u članu 248. (poništanje i ukidanje po pravu nadzora), zatim članu 251. (vanredno ukidanje) i članu 252. (oglašavanje rješenja ništavim).

Predmetnim osporenim aktom se mijenja rješenje prvostepenog organa od 14.09.2018. godine tako što se u stavu 1. dispozitiva zahtjev tužioca za priznavanje statusa i prava ratnog vojnog invalida (RVI) odbija kao neosnovan, a u stavu 2. dispozitiva odbija se žalba tužioca kao neosnovana, na osnovu odredbe člana 229. stav 2. i 248. stav 2. ZOUP, jer je tim rješenjem očigledno povrijeđen materijalni zakon odnosno odredba člana 5. stav 1. Zakona o pravima boraca.

Prema odredbi člana 5. stav 1. Zakona o pravima boraca, RVI je lice iz člana 2. stav 1. do 3. zakona koje je u oružanoj borbi ili oružanoj akciji u ratu ili miru, za odbranu SFRJ, odnosno Republike Srpske zadobilo ranu, povredu ili ozljedu, pa je zbog toga nastupio vojni invaliditet od najmanje 20%, odnosno koje je pod istim okolnostima zadobilo bolest zbog

koje je nastupio vojni invaliditet od najmanje 40%. Kako je tužiocu po osnovu oboljenja u vršenju vojne dužnosti utvrđeno 20% vojnog invaliditeta, to je prvostepeni organ pogrešno tužiocu utvrdio status RVI i pravo na ličnu invalidninu, jer je za utvrđivanje statusa RVI u smislu navedene zakonske odredbe potrebno da je po osnovu bolesti zadobijene u vršenju vojne dužnosti nastupio vojni invaliditet od najmanje 40%.

Proizlazi da nije sporno da je tim prvostepenim rješenjem očigledno povrijeđeno materijalno pravo. Međutim sporno je da li je organ mogao odlučujući o žalbi tužioca, a primjenom odredbe člana 229. stav 2. i 248. stav 2. ZOUP, ponovo odlučivati o zahtjevu tužioca. Po ocjeni ovog suda takva mogućnost ne postoji, jer je odredbama člana 229. stav 2. ZOUP, ograničena mogućnost izmjene rješenja i to samo na slučajeve iz odredbe člana 248. ZOUP. Iz razloga očigledne povrede materijalnog zakona (član 248. stav 2. ZOUP), kao što je slučaj u ovoj upravnoj stvari, kada se takav propust utvrdi u postupku po žalbi, tada izmjena rješenja može imati samo dejstvo ukidanja, tj. za ubuduće, a ne retroaktivno. Ovo i iz razloga što je prvostepenim rješenjem tužiocu utvrđen status RVI i pravo na ličnu invalidninu, dakle konstituisano pravo, pa nema mjesta retroaktivnom dejstvu novodonesenog rješenja. U konkretnom slučaju to bi značilo da tuženi može povodom žalbe izmijeniti rješenje i odlučiti tako da tužiocu utvrdi prestanak utvrđenog prava sa danom donošenja rješenja, a ne može kao u osporenom aktu odbiti zahtjev tužioca.

Iz navedenih razloga, po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi ostvareni su razlozi predviđeni odredbama člana 35. stav. 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca za njeno vanredno preispitivanje uvažava, na osnovu odredaba člana 40. stav 1. i 2. tog zakona, pobijana presuda preinačava tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava, jer su ostvareni razlozi iz odredaba člana 10. tačke 2. i 4. ZUS.

Zapisničar  
Nataša Božić

Predsjednik vijeća  
Strahinja Ćurković

Za tačnost otpravka ovjerava  
Rukovodilac sudske pisarnice  
Biljana Ačić